

ASIMINA

Asimina triloba L. (Annonaceae)

Původ:

Asimina je opadavý ovocný strom pocházející z východního pobřeží Severní Ameriky (areál sahá až po stát Ontario v Kanadě), kde je běžně nazýván jako „Pawpaw“ (paupau). Právě v USA proběhly intenzivní selekce a první odrůdy byly introdukovány do Evropy až v devadesátých letech 20. století. Proto zde tento druh není příliš známý, i když se první exempláře dostaly do některých botanických zahrad již koncem 19. století.

Rostlina:

V raném věku je růst velmi pomalý, později středně bujný. Původem se jedná o lesní podrostovou dřevinu, mladé stromky tedy vyžadují zastínění. Dospělý strom dorůstá do výšky 3 - 8m, koruna je pravidelná, vejčitá až pyramidální. Strom působí velmi dekorativně v celém průběhu vegetace. Na jaře kvete velkými purpurovými květy. Po odkvětu se vytváří bohaté, sytě zelené olistění, které na podzim barví do zářivě žluté. Samotné listy jsou jednoduché, celokrajné velmi velké (až 30cm dlouhé a 10cm široké)), podobné listu z jírovce.

Asimina je velmi houževnatý a přizpůsobivý druh, nejlépe se jí ovšem daří na vlhčích, humus a živiny bohatých půdách. Snáší i vyšší obsah aktivního vápníku. V době vegetačního klidu snáší mráz -25°C a více. Rašení je pozdní a proto uniká i pozdním jarním mrazíkům. Jediný problém je při výsadbě mladého stromu. Nesmí dojít k rozbití kořenového balu a obnažení kulového kořene. Z tohoto šoku se velmi těžko vzpamatovává a může způsobit i úhyn jedince.

Rostlina není náročná na řez, štěpované kultivary samy tvoří pravidelnou korunu s plodným dřevem. Doporučuje se pouze střídavý výchovný řez, později udržovací ve smyslu zachování velikosti a tvaru koruny. Jako každá rostlina uvítá při nedostatku srážek pomocné zavlažování alespoň v prvních letech po výsadbě. Za povšimnutí také stojí to, že na rostlině nebyly zatím pozorovány žádné významné choroby ani škůdci. Celkově se jedná o perspektivní dřevinu vhodnou nejen jako ovocný druh, ale i jako okrasný strom do zahrad a parků. Jejím většímu rozšíření však brání zdlouhavé rozmnožování.

Květy:

První květy se objevují již ve druhém roce po naštěpování. Nakvétá postupně před olistěním od druhé poloviny dubna a kvetení trvá až tři týdny. Pokud přijdou pozdní jarní mrazíky nikdy nespálí celou násadu. Samotný květ je velký, v průměru 3–4 cm, trojčetný. Kališní i korunní plátky jsou tmavě purpurové. Množství žlutavých tyčinek vytváří kolem pestíku

kuličku, ze které trčí blizna. Květy spíše páchnou než voní, proto úlohu opylovače vykonávají různé druhy much. Většina kultivarů je cizosprašných, je tedy třeba alespoň dva kultivary k zajištění kvalitní násady plodů. Intenzivní selekcí se podařilo získat již i samosprašnou odrůdu 'Sunflower'.

Plody:

Po oplození květu se vytváří dle kultivaru 1–9 plodů. Nakonec v trsu dozrají 2-5 plodů, popřípadě jeden. Samotný plod je světle zelený, kulovitý až oválný, někdy protáhlý až fazolovitý, dosahující váhy 50 - 400g (v závislosti na kultivaru). Zralý plod je lehce oddělitelný od stopky, měkký a pronikavě voní. Sklizeň je postupná a spadá na konec měsíce září, pozdní kultivary dozrávají v průběhu října.

Pokožka je tenká, s nažloutlým líčkem na osluněné straně, nejedlá. Dužnina je žlutavá, máslové konzistence, velmi sladká a aromatická. Chuť je velmi specifická, připomíná směs annony, banánu, ananasu a manga, někdo najde i aroma pražené kávy. Vždy přítomné semena jsou velká a plochá, hnědočerné barvy, dobře vyjímatelná. Při požití mohou vyvolat alergickou reakci.

Plody jsou náchylné na otlak, nesnáší tedy transport ani dlouhodobé skladování, jsou určeny k přímé konzumaci nebo zpracování. V lednici je lze skladovat maximálně 14 dní.

Ovoce kromě vynikající chuti obsahuje i nemalé množství vitamínů a také je velmi bohaté na minerální soli vápníku a železa.

Kultivary:

DAVIS

středně bujný, produkuje nejkvalitnější ovoce

NC-1

bujný vzrůst, střední až nízká plodnost, plody velké, oválné až kulovité, cenný jako okrasný strom, vytváří obrovské listy a pravidelnou korunu.

OVERLEESE

středně bujný, s dobrou plodností a raným dozráváním, plod střední–velký (100–300g), oválný.

SUNFLOWER

středně bujný, bohatá a stálá plodnost, samosprašný. Velikost plodů variabilní, střední až velké (80–360g), podlouhlé až fazolovité.

Další cizosprašné kultivary: ITHACA, PROLIFIC, TAYLOR, TAYTOO